

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA.

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranjer, 5

ARRIBADA DE 'N SOL Y ORTECA Á BARCELONA

(Inst. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.)

El poble, esperantlo al peu del reixat de la estació.

CRÓNICA

La qüestió catalana dona no poch que fer á tothom.

—No pas á nosaltres—m' interrompen, una colla de dependents que han fet tota una setmana de festa.

En efecte, el regalo de la llibertat y de la expansió ha sigut per ells, porque al llevarse ja 's trobavan ab tota la feyna feta: tota enterament, ja que ni 'l treball han tingut de tenir que tancar las portas. ¡Cóm ha cambiat Barcelona!

Fins fa poch no 's podia lograr que totas las botigas tanquessin els dias festius: únicament en la setmana santa, la tarde del dijous y 'l matí del divendres... y parin de contar. En los demás dias de festa no era possible conseguirlo del tot, mal s' esgargamellessin alguns predicadors desde la trona, y per mes calsat y per mes saliva que gastessin aquellas comissions de senyoras que recorrian els establiments, exercint una mística coacció ab els botiguers recalitrants.

Donchs mirin: lo que no havia pogut alcansarho ni 'l bisbe, ho ha lograt en Villaverde. Motiu mes porque 'n Silvela reventi d' orgull (*) exclamant:—Ja ho veuhen, senyors: pot mes la meva lley que la lley de Deu.

Aixó de tancar tothom, resistint al pago de la contribució, segons los últims discursos pronunciats en el Congrés lo mateix per en Sagasta que per en Silvela, té tot lo carácter de un desafio.

De tal á lo menos varen calificarlo aquells dos eminents patricis, ab l' assentiment unánim dels pares de la patria.

Un desafio entre 'ls gremis de Barcelona y 'l govern de Madrid... Y no un desafio á primera, ni á segona, ni á tercera sanch, ja que á pesar del estat de guerra aquesta es l' hora, afortunadament, que no se 'n ha derramat ni un esquitx y es de creure qu' en lo successiu no se 'n derramará ni una gota... sino un desafio com la majoria dels desafios que acaban ab un acta y ab un tech.

Aixó es lo qu' ells buscan (no 'ls gremis, els de Madrid): que 'ls portin á la fonda.

Pero no sé; se 'm figura que si no tenen altres aliments previnguts, se 'n haurán d' anar al llit en dejú... y molt será que pugan arribar á Nadal una gent á la qual ja fa molt temps que se 'ls han acabat els turróns.

Constituheix una de las notas mes brillants de la setmana l' arribada del Sr. Sol y Ortega á Barcelona.

Pera trobar un entusiasme y un deliri com el que va despertar la presencia del digne diputat per la capital de Catalunya, es precis remontarse á l' época de la gloriosa revolució de Setembre.

Un periódich busca 'l punt de comparació encare una mica mes enrera, afirmant que no s' havia vist res paregut desde l' entrada del general Prim al regressar de la guerra de Africa.

Gran motiu de satisfacció pels ganxets que no podrán menos de dir:

—Lu Prim, lu Sol, tots dos de Reus.

El fet es que l' estació de Fransa, aixís com tots

(*) ¡Tant-de-bó! D' orgull ó de lo que vulgui: el fet es que reventi.

(Nota de un botiguer).

los carrers que va recorre la comitiva, se oferiren bullint de delirant entusiasme. Una riuhada de gent seguint al carruatje: tots los balcones atapahits de generació, y mocadors voleyant y brassos agitant los barrets, y un crit aixordador continuo, com la tanahó de una tempesta.

¡Qué hermosa y superba es una multitud quan sab fondres en un sentiment d' entusiasme!... ¡Quina nota mes grandiosa forman llavors las vibracions de tants nervis en tensió, agitats per una especie de corrent magnética!

La manifestació del diumenje siguié de las que fan época á Barcelona. No baixarian de trenta mil los caps humans que á la Rambla de Catalunya s' aglomeraren, fits los ulls en els balcones de l' habitació del Sr. Sol, l' orella atenta á las curtas paraulas de agraument que 'ls dirigi, y demanant que 'l deixessin descansar.

Descansa... sí, descansa... que la brega no es acabada encare, y homes com tú 's necessitan pera sostenirla.

Decididament—diumenje 's va veure—Barcelona es partidaria del *Sol que mes escalfa*.

Del sol que mes escalfa l' esquena de 'n Silvela.

La manifestació del diumenje tingué una part especialissima que 's desarrollá á la Plassa de Sant Jaume.

No 'm fassan explicar lo que succehi, punt per punt, que tampoch podria ferho. Algún diari ho intentá 'l dia mateix de l' ocurrencia... y las gale-radas de probas al sorti de la censura semblava que rajessin sanch. ¡Malehit llápis roig!...

Lo únich que puch dir es que un subjecte vehí de la plassa deya:—Aneu á ca'l vidrier desseguida, que 'l temps ha refrescat y 'ls de casa podrian costiparse.

Lo gran perill era que tots els vidriers, seguint la moda del dia tinguessin tancat l' establiment, no podentli reposar los vidres trencats. Per fortuna, en cassos d' extrema necessitat, no s' ha de mirar tan prim, y bé pot donarse 'l cas de que un vidrier se equipari ab un farmacéutich en materia de prestar serveys al próxim que 'ls necessiti.

No 'm agrada ficarme en interioritats de familia, pero si un dia escrich un drama de cert género, no deixaré de approfitar una situació dramática nova, y de poderós efecte.

La de un arcalde enamorat del cárrech, que va devorant desaires y arrostrant contrarietats de totas menas á trucos de no despendres d' ell. Mes per fi arriba un moment en que la seva senyora se li quadra, y li entaula 'l següent dilema:

—Tria: ó la vara ó jo.

La dama fa mutis... y 'l galán se queda sol, entregat á las mes fondas meditacions, presa de una gran excitació nerviosa. Bonica situació pera posar en sos llabis un monólech á glops... «¡Oh Déu!... ¡La vara!... ¡La dona!... ¿De qué 'm serveix la vara sense la dona?... ¿De qué 'm serveix la dona sense la vara?... (Reflexiona apretantse 'l front ab las dos mans com si 'n volgués exprémer una idea.) «No... no... Res se m' acut pera resoldre aquest terrible conflicte!... ¡Oh esperit perspicas de 'n Dato! ¡Oh soberana inteligencia de 'n Silvela!... Jo 'us invocó!... Veniu en la meva ajuda!... ¡Calla! 'M sembla que 'ls sento parlar! ¡Oh, sí, si son ells!... ¡Cóm! ¿Qué diuhen? (Com si repetís lo que li están dihent uns sers invisibles): «Altres mais de cap tentim... no 'ns amohinis més.» (Refentse:) ¡Ah, sí!... ¿esas tenemos? Donchs aquí van las insignias de l' auto-

ritat... No las vull... Las detesto!... No m' han donat mes que disgustos... ¡Ah!... ¿Y cuánt me dol tenir que despendre'm del faixí... de la vara... de tot!... Sembla que m' arranquin el cor... y 'l fetje... y l' estómach... Oh!... 'm quedo buyt... enterament buyt de dintre... com un pollastre á punt de rostrir (mitj delirant)... L' ánima se me'n va... 'l cap se me'n va... Las camas me fan figa... ay que tinch... ay que tinch... Au ... si... li... (Cau en basca.)

Nova decoració.

La plassa de Sant Jaume. Final de un diálech entre dos municipals.

—No ves, Gutierrez como no era cert achó que deyan de que el mundo se iba á acabar el día *tretse*?

—No ha sido *cert* para nosotros; pero sí para el Alcalde. Bien lo dijo el pobret cuando oyó aquella gran saragata del diumenche:—«Vacha que para mí sí que ha llegado la fin del mundo!»

—Y á pesar de todo, ya lo ves, á los que li demanan la dimisión, els hi diu *naranjas*!

—Déjalo... déjalo... que la procesión va por dentro de su casa, y con cada misterio y cada cucuru-lla que ya te digo yo que hace fredat.

P. DEL O.

AL QUARTO DELS MALS ENDRESSOS

—Es el lloch ahont estich més tranquil.

DESESPERACIÓ

SONET

¡Malehida la closca que m' aguanta!
tant debó fins cayguéssin las estrellas
lo mar se tornés terra... d' escudellas
morintse tots los peixos de carpanta.
La llum del sol dignés per sempre alante
y á las foscas lo mon fent tamborellas,
se rompés los dos rengles de costellas
cap y camas y brassos y garganta.

Grans y xichs, vells y joves tots á l' una
reventessin pitjor que inflada pruna
y s' extengués fins á regions ignotas
un núvol ben espés de caps y potas

Un home s' esbravava aixís cert día
per havé errat d' un punt la loteria!

J. SALLEUTAG.

NO HA SIGUT RES

¡Fihinse vostés dels sabis!

Un del gremi, un alemany melenut com un lleó
y molt al corrent de totas las cosas que passan de
teuladas en amunt, ens havia assegurat que 'l mon
havia d' acabarse 'l dilluns á la tarde.

Las senyas que del terrible aconteixement dona-
va eran tan mortals,
que no hi havia ningú
que s' atrevis á posar
en dupte la catástrofe.

Hora, lloch, causa,
efecte; tot estava pre-
vist y vaticinat ab ale-
mana exactitut. El se-
nyor Falb—que aixís s'
anomena el sabi de la
profecia—havia estu-
diat á fondo l' assumpto.

«La estrella ab quá
Biela—deya 'l tremen-
do astrólech—que de
temps inmemorial roda
per l' espay sense rey
que la mani ni papa que
la excomuniq, des-
viante aquest any del
seu capritxós camí, xo-
cará ab la Terra y la
reduhirá ignominiosa-
ment á pols.

»L' acte tindrà efecte
el dilluns día 13 de No-
vembre, entre tres y
quatre de la tarde.»

No mes li faltava dir,
pera completar lo pro-
grama:

«Se suplica l' assis-
tencia. No s' invita par-
ticularment.»

Suposo que si no va
dirho degué ser perque
va comprendre que, sen-
se necessitat d' excita-
cions, no hi hauría nin-
gú que fes falta al es-
pectacle.

Tampoch ens partici-
pava si l' estrella toca-
ria ab la Terra de cap ó
de quá; pero, desde 'l
moment que sabiam que

ARRIBADA DE 'N SOL Y ORTEGA

Al sortir lo senyor Sol y Ortega de la estació.

després del xoch el nostre planeta havia de quedar pulverisat, aquest detall no era essencial ni 'ns importava gran cosa.

Ab lo que 'l senyor Falb deya n' hi havia prou, y fins, si m' apuran, massa. L' infelis qu' está en capella y sab que demá entre tres y quatre li han de donar els despatxos, vejín si anirá á preocuparse de si 'l butxi durá 'l vestit negre ó vermell, ni de si 'l tablado será de melis ó de flandes.

¡Entre tres y quatre de la tarde del dilluns día 13! Era tot lo que necessitavam saber; el resúm abreviat de la nostra sentència; el *¡mane, thecel, uestos!* del present universal tiberi.

Aixó de *día* 13 donava á la profecía una verosimilitut abrumadora. Si la funció s' hagués anunciat pel 14 ó pel 15, potser hi hauria hagut algú que la posés en dupte; pero fixada pel tretze, pel fatídich *tretze*, y venint la noticia d' un alemany, que té fama de ser persona entesa ¿qué havíam de fer si no créurela á ulls cluchs y prepararnos resignadament per la gran empeñonada?

El diumenje no 's va parlar de res mes que d' aixó. Qui mes qui menos, en una ó en altra forma, tothom prenía las sevas disposicions per aquest viatge pel qual diu que no 's despatxan *vueltas*.

Els deutors de bon humor al toparse ab el seu *inglés* el saludavan ab certa ironia.

—Ja ho sab—li deyan:—si vol cobrar alló, passi *dimars*.

Entre 'ls enamorats hi havia escenas altament patéticas.

—Bé—exclamava 'l galán recargolantse ab desesperació:—¿qué determinas? ¿hi creus ab aixó del fi del món?

—Si tothom ho diu!—responía la donzella tant ó mes desesperada qu' ell.

—Donchs... no perdém el temps: estimemnos.

—¡Oh! ¿Y si després resulta que 'l senyor Falb s' ha equivocat?—

El promés s' entadava, y deya que 'ls alemanys son personas serias que no s' equivocan may; que la profecía havia sigut *aprobada* pels observatoris de Berlin, de Londres y de Zaragoza; que la estrella Biela era una estrella acreditada y formal y si li corresponía xocar ab la Terra hi xocaria....

La xicota, prudenta y temerosa, li deya que s' esperés... y que passés á l' hora del xoch pera enrahonarho ab mes calma.

Els epissodis horripilants que 'ls dilluns vaig presenciar no tenen fi ni compte.

A mitj de natí vaig veure per la Rambla, passejantse en carretel-la descuberta, á un fulano que generalment sempre va curt de quartos.

—¿Y aixó?—vaig dirli:—¿qué has tret la primera?

—No hi tret res, noy; pero ja que avuy s' acaba 'l món, vull anármén á can Pistras en cotxe. Com que sé que aixís com aixís tampoch m' han de dur la factura!

En una casa ahont hi havia un malalt gravíssim, á las dotze el pacient va entrar en l' agonía.

—¡Per favor!—murmurava l' infelis dirigintse al metje:—¡allarguim la vida tres ó quatre horas mes!

Á BARCELONA

(Insta. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.)

A la rambla de Catalunya, davant de la casa del senyor Sol.

—¿Per qué precisament tres ó quatre horas?

—Perque aixís ens en aniriam tots junts.

A mida que 'l moment fatal s' acostava, l' ansietat del públich anava creixent.

Tocá la una, y la gent va comensar formalment á tremolar.

Tocaren las dugas, y totas las personas qu' encare gastan urbanitat se van despedir las unas de las otras.

Tocaren las tres, y no quedá una cara—exceptuant las dels negres—que no 's tornés groga.

—¿Ara, ara, ara!—pensava tothom, sense gosar á desplegar los llabis per por de cridar l' atenció de l' estrella, que no 's veyá en lloch.

Pero tocaren las tres y mitja, y van tocar las quatre, y las cinch, y las sis... y las deu y las dotze, y aquí 'ns tenen vostés arribats al divendres, sens la menor novetat en nostra important salut.

El senyor Falb, l' ilustre alemany, l' inspirat astrólech, ha quedat com un Silvela. Ens va prometre la liquidació universal, ens va jurar que s' acabaria 'l mon, y ja ho veuhem; no ha passat res. Tots vius, tots sancers y tots tan carregats de mal-de-caps com sempre.

¡Fihinse vostés dels sabís!

A. MAROH.

TARDO

¡Ay com caubhen las fullas
de los arbres del bosch!
¡Cóm tocan las campanas
á morts!...
Tristesa, sols tristesa
Nos porta la tardó.

Lo cel cobert de núvols,
lo mar de tempestats,
no hi cantan en la selva
las aus...
Está l' mont en silenci
trist y callat l' estany.

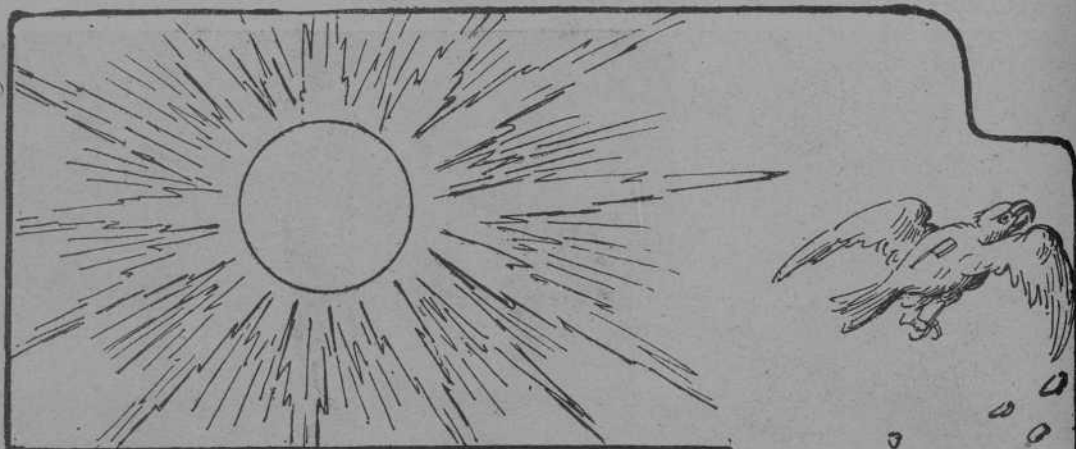
Tot remembra alegrías,
anyora millors temps
que tornarán un día
potser...
¡Pero l' goig en mon ánima
no hi farà estatje més!

ANGEL MONTANYA.

PLANXA MENCHETERIL

Conferencia telefónica, que podria molt bé haverse celebrat.

—¡Dilín, dilín, dilín! ¡Noticiero!
—¿Qué se li ofereix?

—Soch de cal... (El soroll de la línia impedeix entendre 'l nom.)

—Digui.

—Acabo de llegir un *suelto* publicat per vosté, que m' ha deixat blau.

—¿Quin es?

—Vegi: «A pesar de lo que se ha venido diciendo acerca de la visita del señor Obispo á la Cárcel de esta ciudad, se nos asegura que el doctor Morgades se ocupa únicamente de los asuntos propios de su elevado ministerio.»

—No hi trobo res de particular.

—¿No? Pues jo 'l considero una planxa, que ni la dels barcos de guerra. Un' altra vegada procuri no ficarse allá ahont no 'l demanan, sobre tot tractant-se d' assumptos teològichs.

—Dispensi; pero no hi sé veure...

—Se coneix que desde aixó de las *baixas* ha perdut el mon de vista y no sab veure res.

—Pero senyor... (El soroll de la línia no deixa entendre 'l nom.)

—Lo millor que pot fer un' altra vegada es deixar al bisbe tranquil á casa seva, y no amohinarlo ab defenses ab las quals, creyent senyarlo, li treu els ulls.

—¿Jo?

—Vosté, home, vosté! Sembla que baixi de Sueca. Si 'l bisbe, á pesar de lo que se ha venido diciendo, no ha fet la visita als presos, haurá sigut per causas que vosté ignora y que no li importan, pero no per las que vosté diu.

—¿No?

—No senyor. Y cada día vaig convencentme de que al mon no hi ha res tan perjudicial com un amich oficiós. ¿Qué li costaba callar ó bé donar al acte del bisbe una explicació més racional?

—¿Quina podía donarli?

—Mil: qu' está molt ocupat, que se li ha torsat un peu, que té forasters á casa, que s' está fent roba... Tot, menos dir las heretgias que ha dit, y que si sempre son pecat, molt mes ho son quan se tracta d' un bisbe.

—Pero ¿qué hi fet, pobre de mí?

—Una planxa, torno á dirli; una planxa imperdorable.

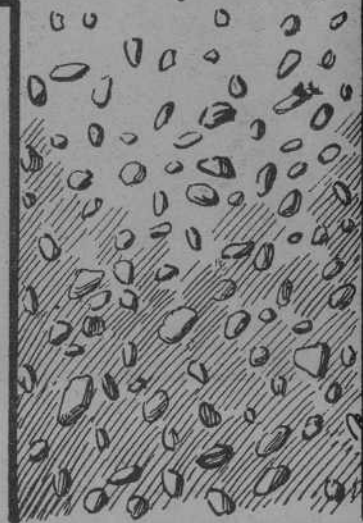
—¿Tan grossa es?

—¿Vosté es catòlich?

—Sí senyor.

—¿Sab quins son los *asuntos propios del elevado ministerio* que 'ls bisbes exerceixen?

—La... los... el...

Fa sol... y pedrega.

—Vaja, ¿veu com no 'ls sab y com no sapiguentlos no pot parlarne? Los assumptos propis, los més propis del seu elevat ministeri, son la práctica y l' exemple de las virtuts cristianas. A veure, diguin la *quarta* obra de misericordia.

—No la sé.

—Donchs aprengui: la quarta obra de misericordia es *visitar als malalts y als presos*. ¿Creu ara vosté que un bisbe visitant als presos, es á dir, exercint las obras de misericordia, deixa d' ocuparse dels assumptos propis del seu ministeri?

—Perdó: no hi tornaré més.

—Ben fet, concretis á incensar als poderosos, y en materias religiosas no s' hi emboliqui. *Zapatero á tus zapatos*.

MATÍAS BONAFÉ.

A UNA NUVIA

Cóm ha sigut aixó,—ma ex-amiga, que en llas matrimonial—á un home 't lligas? Tú, que donant que dir—sempre ab ta vida, com á impura ab el dit—tothom te signal! Tú, dona indiferent,—ser egoista, que may amor has dut—ni á la camisa

ESPECTACLES PÚBLICHS

Després del xubasco.

que al dessorre has portat,—cor insensible!

Tú, donar aquest pas?—Tú, t' enmaridas?

¡Pobret del teu espós—ja ha tret la rifa!

Prou deu ser, ben segur,—de casa rica

y t' haurá enlluernat—ab pedras finas,

que 'l diner solament—es lo qu' estimas.

Pòtser t' has convertit!....—Tú, convertirte?....

Cál.... Ja t' coneix á fons.—Per anys que viscas

no crech que pugas ser—may redimida.

Com un àngel dolent—ets atractiva

y encisantlo ta veu—tota falsia

y el foch que Satanás—posá en tas pinas,

l' haurás ben enganyat—ab ta palica,

ab falsos juraments—y ab tas caricias,

perque de mentí amor—ne sabs la prima.

Quan en tos ulls, glatint—d' amor, se mira

veurá en tú l' ideal—que tant desitja,

y poch pensa ell que al mon—tot al fi arriba!

Ja las unglas treurás—quan ben teu siga.

Me sembla que ja t' veig—al ser al dia

que á la iglesia anirás—tota sumisa,

ab posat d' innocent,—baixa la vista,

duhent cap al altar—la pobra victima

que á donarte ton nom—se sacrifica.

Fingeix molt si 'l teu cor—aixís t' ho dicta,

tú que fins quan vé á tó—te ruborisas.

Mes, no arribi al extrém—ta gran mentida,

d' anarhi rumbejant,—ma ex-amiga,

las simbólicas flors—de tarongina.

QUIMET.

LLIBRES

TRISTES IDILIOS per F. GÓMEZ CARRILLO.—Forma aquest llibre lo volum 68 de la popular *Colección Diamante*. Son autor es un dels escriptors de la generació jove que més se distingeixen per la claretat del seu talent y per son estil lluminós y colorit. *Tristes idilios*, com son titol indica, constitueixen una serie de narracions desenvolupades en l' ambient del modernisme literari, que tanta preferencia

mostra per los assumptos de una fonda melancolia verament contagiosa. Se farà son millor y just elogi dihent que interesan y conmueven.

FECONDIDAD per E. Zola.—Apenas aparescuda á París l' última obra de l' insigne novelista, n' ha donat una traducció castellana la casa Maucci de Barcelona.

Ens falta espay per fer un anàlisis de aquesta portentosa creació, que avuy admiran tots los amants de la gran literatura. Dirém tan sols qu' es una obra simbólica arrejada en un dels aspectes mes interessants de la naturalesa: el de la fecunditat. Encare que las figuras qu' en l' acció intervenen son gent de avuy, cada una encarna una idea, y s' converteixen, gracias á la forsa y á la intensitat d' expressió característica de 'n Zola, en elements poemáticos, dignes de figurar al costat de las millors que porta creadas en la copiosa producció que fan d' ell un dels artistes de la ploma més admirables del nostre sigle.

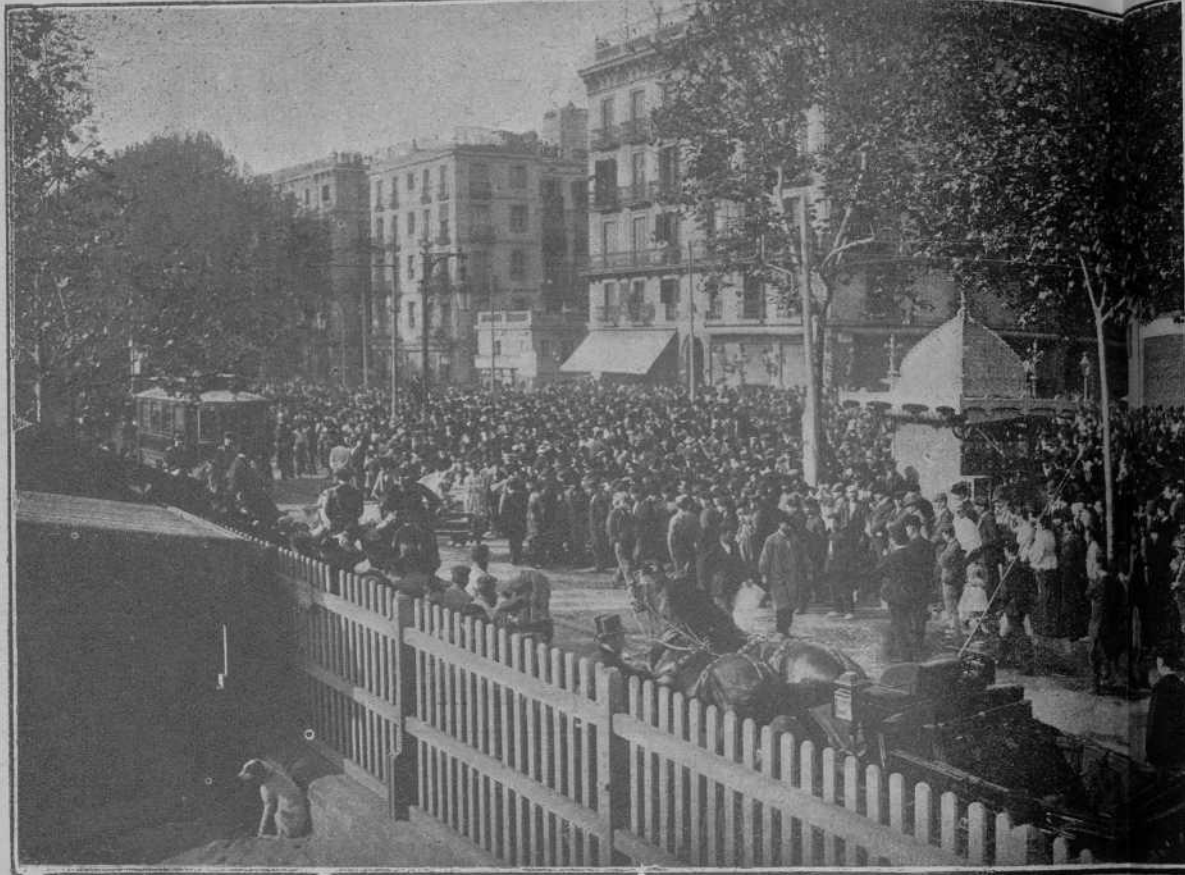
ALMANAQUE BAYLLI BAILLIERE PARA 1900.—*Pequeña enciclopedia popular de la vida practica*.—Aquesta publicació ha adquirit casta de naturalesa en lo nostre país, venentse per milers y milers d' exemplars. La veritat es que s' ho mereix per l' utilitat que presta á tothom y per lo gran número de datos curiosos que atesora, aixís com per sa fabulosa baratura. Donar en un petit volum manual materia que requeriria alguns *in-folios* es ja una excellent idea. Pero quan aquesta materia es ademés escullida y de aplicació practica, en la major part dels cassos, lo mérit de la publicació puja de grau y no hi ba ningú que no s' apressuri á adquirirla. La dificultat es que no tothom ho consegueix, perque l' edició cada any s' agota en un tancar y obrir d' ulls.

ALTRES LLIBRES REBUTS.—*Observaciones sobre las aguas minerales de Cestona en la dispepsia, la n-urastenia y la heceroptasia*, por D. Justo M.ª Zavala.—Es una memoria que tanca datos de molt interés.

*** *Foch-follet*. Drama en 4 actes de D. Ignasi Iglesias, estrenat ab éxit en lo *Teatro Romea*.

*** *Tenorios d' istiu*, quadro estiubench sense dama,

ARRIBADA DE 'N SOL Y ORTEGA Á BARCELONA

Alredors de la estació moments avants d'arribar el tren.

en un acte y en vers original de *Angel Rius y Vidal*, ab dibuixos de *J. Robert P.*

*. * *¡Que no s'enteri'l marit*, joguet còmic en un acte escrit per *J. Bta. Ensenyat y Lluís Milla*, estrenat ab èxit á Romea, '16 del passat octubre.

*. * *Fares y sogres* — Comedia en un acte y en vers original de *J. X. de Vilafranca*, estrenada en el teatre de la societat *La Papallona*, la nit del 2 de febrer últim.

RATA SABIA.

PRINCIPAL

L' Alosa es un drama *intelectualista* del Sr. *Iglesias*. Califico l'obra d'*intelectualista* per preponderarhi en ella las qualitats de penaments sobre las emocionals. Se tracta de un cas una mica extrany: tal es el contagi de una caboria exercit per una noya soltera sobre la seva germana gran, casada ja.

Esther está enamorada de un capitost socialista, contra la voluntat dels seus pares, puig el creu un home superior

y de fort tremp pera pendre part en las lluytas de la vida. Sos pares pera distréurela l'envian á passar una temporada ab sa germana *Angelina*, casada ab *Jaume*, metje de mérit, que resideix fora ciutat; mes allí, lluny de calmarse passa 'l día llegint, fent mala cara y resistint als afalachs de tothom, del seu bon pare que l'ha anada á veure y de sa germana, que li demostra una gran estimació. Y aixó dura fins que aquesta última, que te alguna cosa á dintre ho dona á comprendre, primer veladament al seu pare, y mes tart de una manera ben desembossada á sa imprudent germaneta. Res: qu'ella ha deixat d'estimar al seu marit, considerantlo com un vensut de la vida, per haver anat á fora á exercir la carrera. Y no pensa que si ell va anarhi signé perque ella qu'estava ansiosa de casori, va impulsar-lo, creyent que allí sería felis.

Lo mes trist es qu'Esther no te prou temps pera contarho tot al marit, sens obehir á altre móvil que l'amor á la veritat, ab lo qual li presta un fiach servey.

Lo conflicte si es que n'hi há's resolt tornant lo metje á sa cunyadeta á la casa dels seus pares, previ 'l ferm propòsit de cambiar de vida, de lluytar y triunfar pera tenir contenta á la seva estimada *Angelina*. — «Farem foch nou—li diu: alsarem un nou edifici, mal tinguem de colgar en los fonaments els nostres cors.»

Y l' autor acaba aquí, sense dirnos res mes ni de la sort de la caboriosa Esther, ni dels resultats definitius dels bons propòsits del metje.... y fins no arribém a comprendre qui es la matinera alosa, si l' Esther ó l' Angelina.

Aquesta sombra de drama á penas interessa. Careix de intensitat, de forsa.... es escésivament negutós y un bon xich convencional. Casi diriam qu' es una verdadera caboria. No obstant just es confessar qu' está escrit en un llenguatge ferm, sobri y vigorós, y que en algunas de sas escenas revela 'l domini que te 'l Sr. Iglesias del art dramátich.

En l' execució que adoleixia de certa falta de seguretat per part de algun actor, sobresortí 'l Sr. Salvat en las escenas culminants del acte tercer. Las representá ab verdader sentiment del personatge.

L' autor sigué cridat á las taulas al final de tots los actes, per una gran part de la concurrència que no li escassejá las sevas simpatias durant lo curs de la representació.

LICEO

Ans que tot un calorós aplauso á la empresa del Liceo, que bé se 'l mereix per la manera brillant ab que ha inaugurat la temporada lírica. No es poch posar una obra nova de 'n Wagner y posarla be, á tot rumbo, confiant la direcció de l' orquesta á una eminencia com lo mestre Colonne; l' execució musical á un quadro com el que forman l' Adiny y la Borlinetto, en Cardinali, en Gi-

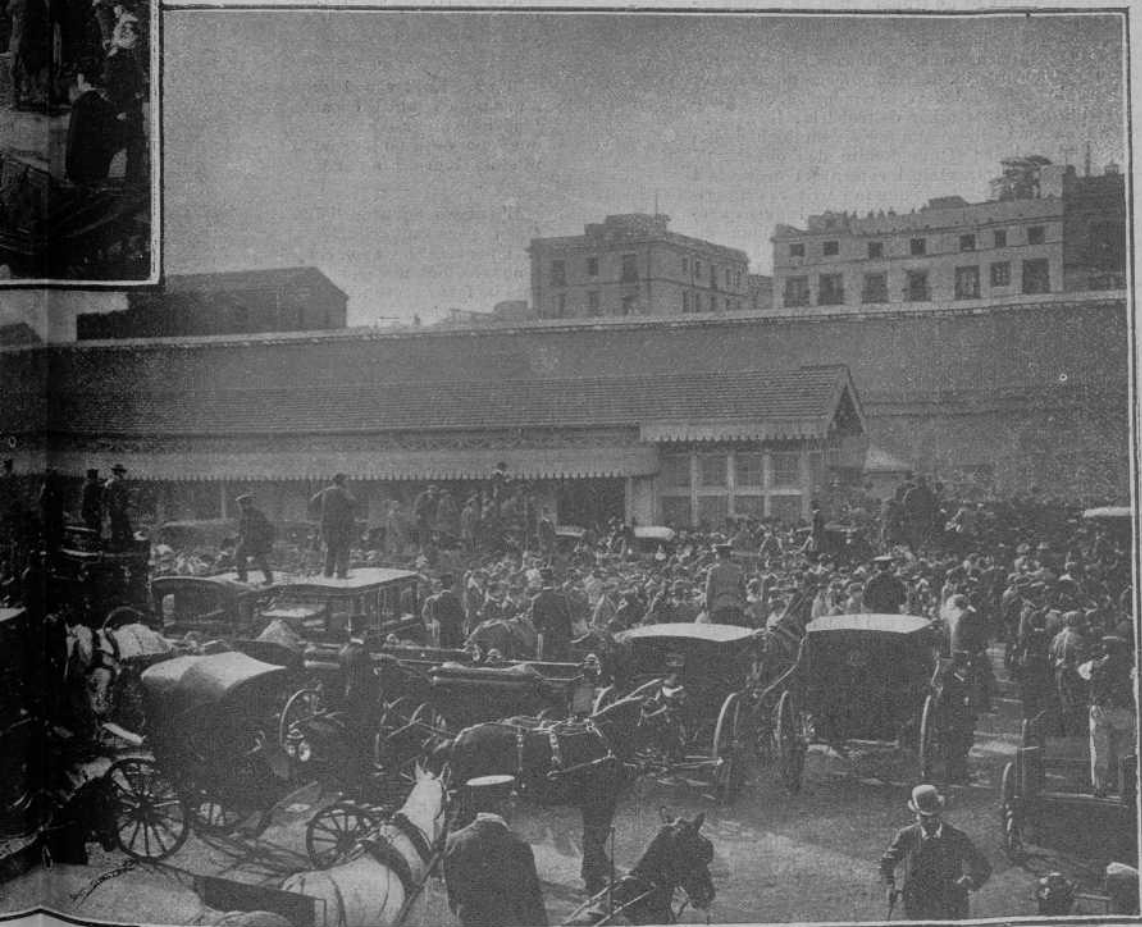
raldoni y en Cromberg; lo decorat al mestre Soler y Rovirosa y 'ls figurins del vestuari al expert Labarta. Aixís s' han de fer las cosas, quan se vol que aquestas surtin be.

Y 'l *Tristano é Isotta* hi ha sortit. La seva representació pot senyalar-se com un dels mes grans aconeximents que s' registren en la historia del Liceo.

Perque es precis saber que s' tracta de l' obra superior del gran mestre, ó á lo menos de aquella en que hi va agotar tots los recursos del seu sistema musical aplicat al drama líric, sense atenuants, ni transaccions.... talment com si se l' hagués escrita per ell tot sol, sense pensar ab lo públich; forjantla al foch intens de la seva inspiració gegantina, exhornantla ab todas las galas de sa rica fantasia, y de la seva técnica magistral, no superada fins ara per cap altre compositor. Aixís no falta crítich il·lustrat que opini que tal com Cervantes es l' autor de *D. Quijote*, Dante de *La divina comedia*, y Shakespeare del *Hamlet*, Ricart Wagner passará á la posteritat com l' autor del *Tristano é Isotta*.

Es realment una producció monumental.

Als esperits superficials poch acostumats á las sublimitats de aqueix admirable consorci de la música, la poesia y la plástica escénica, de moment tal vegada 'ls pesi com una cosa feixuga, superior á la seva forsa de resistencia; pero aquest efecte tinguinho per segur será passegjer. Recordis, sino, que també 'ls pesava 'l *Lohengrin* y després l' han trobat deliciós. Per altra part Wagner no escribia per donar gust als sentits, sino per enllyrar l' ánima, fins á las regións infinitas ahont regna la suprema belleza. ¡Ditxosos els que saben volar ab ell identificats ab son art marvellós!....

(Insts. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA.)

Las comissions, esperantlo á la plassa de la estació.

L'obra siguió molt ben rebuda desde 'l primer' día. Una atenció religiosa acompanyà la representació dels tres actes. Del primer qu' es llarguissim se 'n admiraren desde 'l principi los fragments mes culminants que ofereixen una intensitat d' expressió extraordinaria. La cansó del mariner, lo neguit de Isotta, 'ls recorts de Kurwenal, la entrevista de Isotta y Tristano y 'l explosió del seu enamorament per haver absorbit lo brevatje del amor, quan lo barco s' acosta á terra y 'l rey Marke espera ab los brassos oberts á la que ha de ser la seva esposa, y que ja pertany á Tristan: tots aquests passatjes constitueixen una gradació creixent d' efectes escènichs que arriban á una altura no alcansada fins ara per cap mes compositor.

En l' acte segon, l' escena de la cassera, seguida de la impaciència del ' enamorado Isotta, que crida al seu amant, al qual s' entrega entre 'l misteri de la nit es realment lo mes gran que s' ha vist may sobre l' escena. Aquell duo de amor, sobre tot, es un portento de inspiració genial. Impossibile elevar á major altura lo paroxisme de la passió amorosa. Basta dir que ab tot y que la seva duració excedeix de 30 minuts, transcorreix com una exhalació. L' espectador arriba á perdre la noció del temps. Lo final del acte es també hermosíssim, sobre tot la queixa del rey Marke, plena de dignitat y de noblesa.

L' acte tercer se distingeix per la llarga agonia de Tristan, qu' espera á la seva enamorada. Las melodias del instrument pastoril tristes ó alegres, reflectint l' estat d' esperit del héroe, prestan á la situació notas de un sentiment molt fondo. Y quan arriba Isotta y Tristan en un rapte de joya, fa un esforç y cau mort entre 'ls seus brassos, encare li queda alé al compositor immortal pera descriure'ns ab la mort de l' enamorada la transformació del amor humá en una passió espiritual que ha de trobar, enllá de la vida terrena, una delitosa y eterna realització. Es aquesta página sublim lo coronament espléndit del assombrós poema.

Sols molt superficialment ens es dable ocuparnos de una producció tan extraordinaria, destinada á ser durant molt temps l' admiració dels verdaders filarmónichs, que quan mes la saborejin, mes delitosa han de trobarla.

Respecte á l' execució dirém que mereix un lloch de honor l' insuperable Colonne. ¡Quin domini de l' obra!... ¡Y quina manera de arrastrar victoriosament á l' orquesta á través del cúmulo de dificultats de que la partitura está erissada! Si l' orquesta es l' element principal dels grans poemes lírics de Wagner, ningú mes digne qu' en Colonne de ferlo valer degudament. La seva direcció sembla establir la pau entre dos pobles rivals, sembla l' aliança de las finesas del talent francés ab la magestat del geni germánich.

L' Adiny fa una verdadera creació del tipo de Isotta. Ja no 'ns referim tan sols á la infatigable cantant que dona mostras de una resistencia pasmosa, sino també á l' actriu, dotada de una plástica seductora, gracias á la expressió animada de son rostre y á las actituds sempre artísticas de la seva hermosa figura. Se comprén que fins en Cardinali, al alternar ab ella, 's transformi, suavisant aquella ven desgarrada que tots li coneixem y que tant bé li escau quan fa l' *Otelo*. Ab Tristan es un tenor que no coneixiam encare. Lo públich tingué ab aquest motiu la mes agradable de las sorpresas.

Tots los restants elements, lo mateix la Borlinetto, que 'n Giraltoni, igual qu' en Cromberg, cumpliren de una manera admirable, sent de agrahir que ab tant entusiasme se dediquin á la representació de obras de un género tan difícil, y per ells, acostumats al aplauso, en certa manera desairadas. Tal com hi ha al mon qui treballa pel rey de Prussia, ells treballan per Wagner y per la glorificació del gran art.

La part escènica cuidadíssima. En los trajos s' hi descubreix la conciencia de un artista tan intel·ligent en indumentaria com lo Sr. Labarta. Y respecte al decorat *¡boca abajo todo el mundo!* qu' en Soler y Rovirosa ha dit:—Aqui estich jo.

Si la decoració del acte primer, ab sos tres elements, la tenda de tapissos, la proa del barco y 'l celatje que sembla talment d' ayre verdader es una obra notable; la del acte segon, los jardins del palau del rey banyats per la llum de la lluna, excedeix á tota ponderació. Alló ja no es pintar una hermosa decoració, sino identificarse en absolut ab lo sentiment dramátich y musical de l' obra. Si Wagner podia tornar al mon estich segur que donaria una forta abraçada al gran escenógrafo catalá —Es també notabilíssima la del acte ters. Lo contrast que ofereix l' arbre centenari y la desolació de las ruinas, ab la tranquil·litat del mar y 'ls ar-

rebols del cel s' harmonisa ab l' esperit y 'l sentiment del desenllás del poema.

Aixís es com se pinta: no sols posanthi l' habilitat y 'l coneixement de la escenografía, sino també tota la penetració de l' ánima.

***

Y prou per avuy, ja que ni espay me queda per ocupar-me dels demés teatros, en los quals, per altra part, no s' ha fet res que siga digne d' especial menció.

N. N. N.

UN CORICIDI

Que 'l cor y l' enteniment estant renyits ja ho veurás si m' escoltas un moment sent causa d' algun fracás que avuy passa á molt jovent.

Cor y enteniment son dos entitats de la persona que may viuen en repós; l' un guia lo nostre cos, y l' altre vida li dona.

Y sent tots dos necessaris á tota humana criatura son dos terribles contraris l' un per patir de desvaris y l' altre per sa cordura.

M' explicaré: veu el cor á una nina y tant l' encanta la idea de un gran amor que 'l porvenir no l' espanta ni el no tindre li fa por.

L' enteniment prou li diu: Qué fas ara sant cristiá? Si 'l porvenir no 't somriu y no tens fech ni caliu com ho farás sense pa?

Tú si que l' has feta bona, estimas sens pensar res: si l' amor tant te ilusiona primer cal buscar dinés avans de buscarte dona.

Pero 'l cor á ne'l magi no l' escolta en cap manera incapés de transigi, fentse esclau de sa fatlera son desitj vol consegui.

Y per més que pobre siga res l' intimida ni espanta als dos cors la Iglesia lliga y á despertarlos no triga, la rahó de la carpanta.

Y es que en tant viu l' ilusió tot va bé, pero flaqueja del amor la sensasió y llavora la rahó que es lo magi, sermoneja.

Y 'ls diu:—Imbecils qu' heu fet? S' heu lligat y que n' heu tret del amor y son caliu si ni cinch céntims teniu per poguer comprar un llonguet?

A tal rahó 's desespera

D' ACTUALITAT

lo cor encare que 'l mana
la forsa de sa fat-lera,
perque compren que la gana
es molt mala concellera.

Y compren que á poch á poch
aquell cor qu' ell estimava
ja no dona 'l mateix joch
y com que li falta foeh
per ser insensible acaba.

Al veure aixó 'l desdixat
sens que compari ni midi
fa alguna barbaritat,
es á dir queda acabat
l' amor ab un coricidi.

Al arribá aqueix moment
lo magi 's riu de sa sort
al veure 'l de cos present,
y es que sempre 'l pensament
es l' epítai del cor.

A. CORTINA RIVERA.

—Aquests sí que m' agradaria que tanquessin.
—Per qué?
—Perque tindriam més diners y gastariam més salut.

ESQUELLOTS

¿Saben per qué 'l día de la
inauguració de la temporada
no va anar al Liceo ab tot y ser president de la Jun-
ta de propietaris?

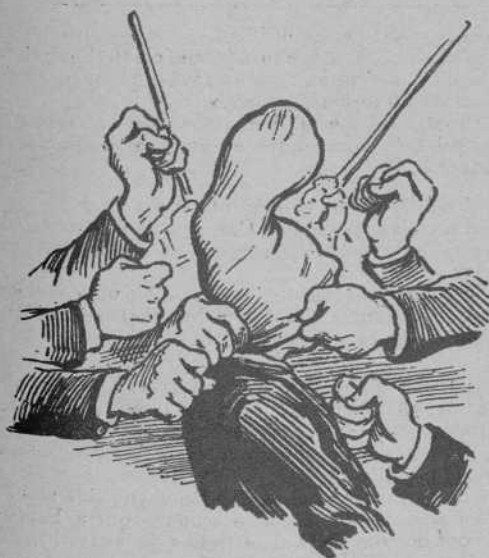
Molt senzill. Y aixís diuhen que ho va dir:

—Será molt fácil que xiulin á n' en Wagner, y
després els meus enemichs dirán que m' han xiulat
á mí!

Era precis contemplarlo divendres de la senmana
passada, presidint la sessió del Ajuntament.

Per lo vist alguns regidors no li volen fer bondat
y li dirigian preguntas intencionadas, li feyan re-
clamacions empipadoras y li tiravan en cara 'l no

DITXOS POPULARS

En temps de fret... val més una gorra que un barret.

haver interpretat los acorts de la Corporació al fer
certas visitas y al redactar determinats telegramas.

Y ell, semblava talment que tingués formigor.
Un color se n' hi anava y un altre se n' hi venia; y
tot era agitarse, remenarse, girarse de l' un costat
al altre.

No faltava sino que li bagués sortit la mestressa
de la casa, la simpática Pubilla, dihentli:

—Ep, mestre: estigui quiet de una vegada: ¿no
veu que m' está fent mal-bé 'l ailló?

Si aixó dura, casi no tindrem mes remey qu' en-
viar una súplica á n' en Silvela, dihentli:

—Miri que ab aquest alcalde no guanyarem prou
per mobles.... Per caritat envihil á casa seva y nom-
brin un altre que no 's bellugui tant.

Se m' ha contat—no se si será cert—que D. Mar-
celo que casi sempre vesteix *terno* clar, la major
part dels días arriba á casa seva ab tota l' america-
na plena.... ¿de qué dirian?

¡De sellos catalanistas!

¡A quins temps hem arribat que ja no 's respecta
á ningú.... ni al germá del vi-rey de Barcelona!....

Quan surti 'l present número, pot ser sabrem de
una manera positiva qu' es cert qu' ha dimitit....
perque certas cosas no 's poden escoltar com qui
sent ploure.

Veritat que de ploure á apedregar hi va alguna
diferencia.

Lo que no sabrem tal vegada es si la dimissió li
ha sigut acceptada. Perque avuy no ha de serli poch
difícil al govern trobar un barceloní que 's presti á
sustituhirlo!....

No obstant, jo en el lloch de 'n Silvela no m' apu-
raria gens ni mica. Comensaria per declarar obliga-
tori 'l càrrech de alcalde de R. O. y nombraria per
desempenyarlo á D. Manuel Planas y Casals.

Y consti que ho faria aixís per dos motius. En
primer lloch perque 'ls bons amichs son per las

ARRIBADA DE 'N SOL Y ORTEGA

Al passeig de l' Aduana.

La guardia civil, á prop de la estació.

grans ocasions... Y en según terme perque 'ls que son sempre arcaldes *tras-cortina*, es molt just qu' en las circunstancias difícils ho sigan ensenyant la cara.

Sembla que un regidor pensa proposar en una de las próximas sessions del Ajuntament, que 's cambihi 'l nom á la plasseta de Miláns, aixís com també á la plassa y al carrer del Pi.

—En los temps á qu' hem arribat—diu á tothom que 's presta á sentirlo—Barcelona no vol de cap manera res de *Miláns* ni res de *Pins*.

Los dependents de comers han aprofitat aquests días de tancament de portas, els uns per divertir-se y 'ls altres per instruir-se.

¡No s' han fetas pocas de arrossadas á Vallvidrera!...

En cambi, may s' havian vist tan visitats els Museos del Parch; especialment el de Historia natural.

Eran molts els que segufan las vitrinas ab gran interés preguntant pels exemplars de *Silvelius* y *Vil-laverdius*; pero 'ls encarregats del Museo deyan: —No hi son pas.

—¡Sembla mentida!— replicavan els visitants.— ¡Y tant com abundan en aquest país!

—Saben á quina familia pertanyen?—preguntavan aquells.

—Sí, senyors, prou:—responfan els últims.—A la familia dels *xupópteros*.

Si es cert que s' ha disposat que las parellas de civils deixin de custodiar los trens, com s' ha vingut fent fins ara, será precis que s' estableixin en tots los wagons los corresponents timbres de alarma. Aixís está previngut per las disposicions vigents, y 'ls timbres de alarma es una cosa vulgar en tots los carrils del mon, menos en els d' Espanya.

Precisament en la terra ahont abundan mes els lladres de totas las varietats y de tots els sistemas imaginables.

Un amich meu que resideix en una comarca olivarera, m' ha escrit dihentme, entre otras cosas lo següent:

—«La cullita prou hauria sigut sino del tot bona,

Després de la manifestació.

ben regular; pero á última hora, casi totas las olivas cauhen del arbre tocadas del corch. Figúra't que á cada una s' hi ha ficat un investigador de contribucions en forma de cuch.»

No diu res mes el meu amich; pero ab aixó n' hi ha prou per comprendre la inmensa desgracia dels pagesos.

Un altre catalá que triunfa al extranger.

Lo violoncelista Pau Casals, que á París va inaugurar los concerts Lamoureux ab un éxit extraordinari.

Se comprén, perque 'n Casals es un concertista de primera forsa... un verdader *charmeur* del violoncelo, en tota l' extensió de la paraula.

¡Quánts y quénts varen passar dalt del terrat la nit del 13 del corrent, esperant la pluja d' estrelles anunciada per un astrónom alemany!

Y al cap de vall, varen quedar-se á las capsas. Ells y las estrelles.

Be es veritat, que aquest fenómeno sideral no es fácil que tinga lloch á lo menos aquí á Espanya, ahont la gran pluja d' estrelles ja va serhi, quan las guerras de Cuba y Filipinas.

A BARCELONA

L' arribada del tren.

(Insta. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA) A la rambla de Catalunya.

Al carrer del Comerç.

Y no d' estrelles solament... D' estrelles y de creus pensionadas.
Desde llavoras bé pot dirse que tenim agotat tot el *repuesto*.

Se queixan á Madrid de falta de cómichs, per qual motiu permaneix tancat el *Teatro español*.
¡Qué no hi ha cómichs á Madrid estant las Corts obertas!... A mí que no m' ho digan. Será que 'n lloch de tirar pel teatro, prefereixen dedicarse á la comedia política, pero de cómichs n' hi ha mes que un toch no 'n cremaria: galans, galans joves, barbas... y sobre tot traidors.

La proposició presentada pels diputats catalans á propòsit de la detenció de alguns industrials barcelonins, no va ser votada per en Quico Peris Mencheta, y aixó que 's trobava present al Congrés. L' amo del *Noticiero* va abstenirse.

Naturalment, sent diputat per Sueca, va ferse el *sueco*.

Que ho vaja fent aixís y no será difícil que veja

augmentar considerablement el número dels seus electors... y no allá á Valencia, precisament, sino dintre mateix de Barcelona.

Se contan per milers els que avants compravan el *Ciero* y que avuy en cambi, quan el senten cridar s' hi giran d' espatllas... Se fan el *sueco* com ell.

No hi ha més: favor per favor y desaire per desaire.

A pesar de la costúm que hi ha á Barcelona de comprar pastas els días festius, lo qu' es diumenje, ni una sola pasteleria va obrir las sevas portas.

¿Se vol una prova mes eloqüent de que avuy Barcelona no está per pastels?

¿Será veritat que 'l Doctor Stiens de París, per medi de una hábil aplicació dels raigs X retorna la vista als cegos y l' oído als sòrts?

¡Qué volen que 'ls diga! Jo no ho puch creure á no ser que 's presti á fer un experiment decisíu.

Al efecte bastará que operi á n' en Silvela, y si es tan felís que logri ferli veure lo que passa á Catalunya y ferli sentir lo que Catalunya vol, no tindrè cap reparo en proclamar que 'l Doctor Stiens fa verdaders prodigis ab els cegos y 'ls sòrts mes incurables!

Picon, lo distingit autor de *La honrada* y altrás obras no menos notables, ha sigut admés membre de l' *Academia española*.

Picon es un revolucionari dintre de la literatura: revolucionari per las ideas que sustenta y fins per la forma ab que acostuma expressarlas.

Aixís no te res d' extrany que la seva elecció sigués tan disputada que sols lográ triuñar per un vot de majoria. Lo mes notable es que aquest vot li doná 'l Sr. Menéndez y Pelayo, lo sabí eminent, que si un día sigué esclau de certas preocupacions retrógradas, al últim sembla que ha sabut emanciparse'n.

No hi ha com fer anys per anar posant experiència.

Com que s' acostan els frets, D. Tomás, home previngut y molt económic se presenta á una tenda de fumisteria, demanant una estufa.

ARRIBADA DE 'N SOL Y ORTEGA Á BARCELONA

TRENCA-CAPS

(Inst. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA.)
La rambla de Catalunya al iniciarse 'l desfile.

—Aquesta—li diu 'l industrial—es la millor que 's coneix fins avuy dia. Escampa per tota la casa un calor molt agradable y s' estalvia ab ella la meytat del combustible.

D. Tomás rumia una petita estona com si concebís una gran idea, y al últim diu.

—Está bé: si es cert que ab cada estufa de aqueixas s' estalvia la meytat del combustible, me 'n envia dugas, y ab la meytat qu' estalvio de l' una y la meytat de l' altra, no 'n gastaré gens.

De tos ullets y boqueta
nineta estich empenyat
y fins del anell que portas...
per anarme'l á empenyar.

Lo dia que tú vas neixer
los àngels ab gran tabola
dirian cantant aixís:
—Ja n' hi ha un altre á la colla!

J. MORET DE GRACIA.

Si tinguéss tan sols cinch céntims
per cada cop que la sogra
m' ha tirat els plats pel cap,
fora mes rich que 'n Girona.

J. PUJADAS TRUCH.

Per saber que no m' estimas
dos sellos m' han fet pagar,
puig la carta en que m' ho deyas
sense sello 'm vás enviar.

J. CASTELLET PONT.

Quan algú 'm parla de Gracia
penso ab tú, aymada Gracieta
puig ton pare hi te tres torres
y n' ets tú la pubilleta.

R. DE LA GOMA.

Si ab lo cor á la mà 'm parlas,
com me dius quan festejém,
quan m' escriguis deurás ferho
ab lo cor á n' el tinter.

F. ROGER SEBRÉ.

XARADAS

I

La *Tres-quart-quinta* es tan maca
y 'm te tan enamorat,
que no puch passar ni un dia
sens haverhi enrahonat.

Ella també m' *hu-dos-tres*,
aixó no ho poden duptar,
pero que encar més me *tot*
si tinguéss uns quants més rals,
no 'ls contradiré ab aixó
puig també es molta vritat.

Los diré, donchs, que jo y ella
voldriam pogué'ns casar,
més la seva *dos* ab *quinta*,
(sos pares son enterrats),
ino sé per qué! que ab mi 's casi
diu que no ho permeterà.

Y com jo no sé qué fer
en un cas tan apurat,
consells demano á vostés
que 'm treguin d' aqueix estat.

BATIANITO.

II

La *primera* es musical,
una lletra es la segona
y es lector, lo meu *total*,
un carrer de Barcelona.

SISKET FARRE.

ANAGRAMA

Te la *total* en Marsal
de que al sé 'l seu cos al sot,
com sempre fou meu devot
al cel 'niré sa *total*.

R. HOMEDES MUNDO.

TRENCA-CLOSCAS

PAU MARTÍN
Sta. Ana, dos.

REUS

Formar ab aquestas lletas lo títol de una sarsuela castellana.

K. X. MARTÍN GALA.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 2 3 4 5 6 7—Nom d' home.
4 4 3 7 3 1 —Animal.
3 4 3 6 1 —Nom de dona.
4 7 4 1 —Idem.
6 5 6 —Artista de la Companyia Infantil.
6 7 —Negació.
2 —Consonant.
4 1 —Nota musical.
2 3 4 —Prenda de vestir pera dona.
6 5 4 7 —Riu.
7 4 5 2 1 —Fruyt.
6 7 2 3 1 —Espay de temps.
6 7 2 3 4 4 5—Artista italiá.

MANEL SIRIO RULEI.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

D . A á . A

JOANET V.

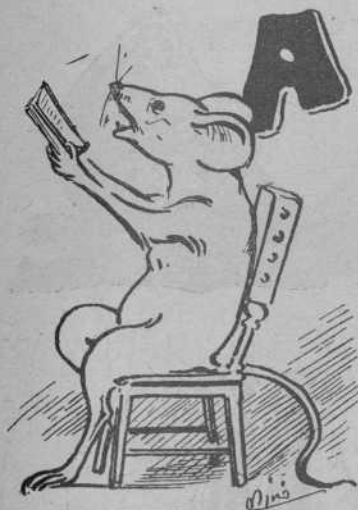
Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

A. López Robert, impresor, Asalto, 68.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2.

Apareixerà dintre de pochs dies

ALMANACH

DE LA

ESQUELLA DE LA TORRATXA

pera 1900

Lo mes popular dels Almanachs artístichs y literaris que s publican á Espanya.

L' Almanach de LA ESQUELLA pera 1900 ha sigut objecte de notables reformas.

CUBERTA EN COLORS,

estampada per medi de la TRICROMIA, novíssim invent que permet reproduhir ab tota fidelitat las més delicadas obras artístichas.

LOS DOTZE MESOS DEL ANY, capritxosament colorits á la moderna.

Cada exemplar del Almanach anirà dintre d' una CARPETA de paper de seda, closa ab un sello confeccionat expressament pera aquest objecte.

L' Almanach de LA ESQUELLA pera 1900 representa un perfeccionament notable.

Torném á recordar als Srs. Corresponsals que la llista de pedidos está oberta dias há y que convé no retardin l' envió del seu si desitjan veurers servits ab la deguda puntualitat.

!! Novedad !! !! Acaba de publicarse !!

COLECCIÓN DIAMANTE (Edición LÓPEZ)
TOMO 69

CALANDRACAS

POR EL NOTABLE Y POPULAR ESCRITOR

NICOLÁS ESTÉVANEZ

Un elegante tomo en 16.º con una cubierta al cromo

Precio 50 céntimos.

ANIMA POESÍAS INÉDITAS

PER

Manel Mariné-lo

Un tomo 8.º Ptas. 2.

NUEVA

EVANGELIOS DE LA MUJER

FOR

D.ª Concepción Gimeno de Flaquer

Un tomo 8.º Ptas. 3.

ALMANAQUE BAILLY BAILLIERE
ó sea

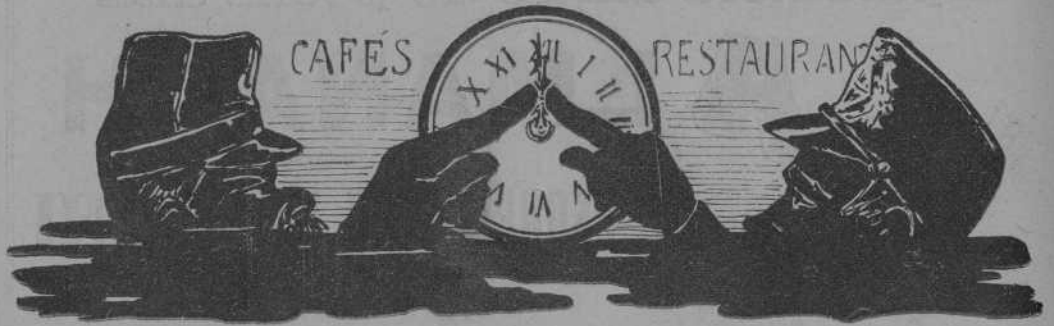
PEQUEÑA ENCICLOPEDIA POPULAR DE LA VIDA PRÁCTICA

PRECIOS

En rústica 1'50 pesetas. | Encartonado Ptas. 2. | Encuadernado en piel 3 pesetas.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, no remetent además 1 ral pel certíficat. Als corresponsals de lacasa, se 'ls otorgan rebaixas.

A LAS 12 DE LA NIT

Trastos que son de moda.

Si á mitja nit vols sopar, pòrtat al teatro 'l menjar.

Unichs establiments de beguda que may se tancan.

La plassa Real, al sortir del teatro.

L' última caixalada.